

แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา Guidelines for Prevention and Student Support of Harms on Social Media for Schools under the Secondary Educational Service Area Office

ศศิชล คำภา¹, วรินทร์ บุญยิ่ง²

^{1,2}มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก, ประเทศไทย

Sasichon Khampow¹, Varinthorn Boonying²
^{1,2}Naresuan University, Phitsanulok, Thailand
✉: sasichonk65@nu.ac.th
(Corresponding Email)

Received: 06 June 2025; Revised: 08 June 2025; Accepted: 05 July 2025
© The Author(s) 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) เสนอแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปัจจุบันพบมากขึ้นกว่าในอดีต โดยภัยที่พบแบ่งออกเป็นด้านเนื้อหาที่คุกคามต่อความปลอดภัยส่วนบุคคลและชุมชน ด้านเนื้อหาที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ด้านความเกลียดชังและการเลือกปฏิบัติ ด้านการละเมิดศักดิ์ศรี ด้านการบุกรุกความเป็นส่วนตัว และด้านการหลอกลวงและการฉ้อโกง โดยมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยทั้งตัวนักเรียน ผู้ปกครอง โรงเรียน กลุ่มเพื่อน เนื้อหาที่และการผลิตเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ และมาตรการนโยบายและกฎหมาย ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นมีทั้งต่อตัวนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน และสังคม แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งต่อ และความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง และผลการประเมินพบว่า แนวทางดังกล่าวมีความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การป้องกัน, การดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ภัยบนสื่อสังคมออนไลน์, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the situation of online harms faced by students in schools under the Phichit Secondary Educational Service Area Office; and 2) propose guidelines for preventing and assisting students from online harms in these schools. The research used a qualitative research method, divided into two stages: the first stage involved studying the harms on social media faced by students in schools under the Secondary Educational Service Area Office, and the second stage focused on proposing the guidelines for prevention and student support of harms on social media for school under the Secondary Educational Service Area Office. The research findings revealed that the issues of harms on social media faced by students in secondary schools under the Secondary Educational Service Area Office have increased compared to the past. The harms were categorized into threats to personal and community safety, harm to health and well-being, hate and discrimination, violation of dignity, invasion of privacy, and deception and manipulation. The causes of these harms were linked to the students, parents, schools, peer groups, content, content production on social media, as well as policies and laws. The impacts of these harms were felt by students, families, schools, and society. The guidelines for prevention and student support of harms on social media for school under the Secondary Educational Service Area Office consisted of six areas 1) knowing students individually, 2) screening students, 3) promoting and developing, 4) prevention and problem-solving, 5) referral, and 6) cooperation and support from relevant agencies and stakeholders. The evaluation results showed that these guidelines were highly feasible and appropriate for implementation.

Keywords: Prevention, Student support, Harms on social media, High school

1. บทนำ

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของคนทุกวัยทั้งการใช้งานเพื่อติดต่อสื่อสาร การสร้างเครือข่ายสังคมต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งการศึกษา สื่อสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมในหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทย จากรายงานของ We Are Social & Hootsuite (2024) พบว่าในปี 2024 ประเทศไทยมีผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์จำนวน 49.10 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 68.3 ของประชากรทั้งหมด โดยมีการใช้งานเฉลี่ย 2 ชั่วโมง 31 นาทีต่อวัน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลก อย่างไรก็ตามการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ที่มากเกินไปและขาดการควบคุมที่เหมาะสม อาจนำมาซึ่งปัญหาหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ใช้งาน

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาถือว่าเป็นกลุ่มผู้ใช้งานที่มีความเสี่ยงต่อภัยต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งการกลั่นแกล้งออนไลน์ (Cyberbullying) ตามที่ UNICEF (2019) รายงานว่าเด็กและเยาวชน 1 ใน 3 คน เคยตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งทางออนไลน์ และ 1 ใน 5 คน เคยขาดเรียนเนื่องจากประสบกับการกลั่นแกล้งทางออนไลน์และความรุนแรงในโรงเรียน หรือในด้านของการล่วงละเมิดทางเพศออนไลน์ ตามรายงานของ UNICEF (2022) พบว่าร้อยละ 9 ของเด็กที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย อายุ 12-17 ปี (ประมาณ 400,000 คน) ตกเป็นผู้เสียหายจากการถูกแสวงประโยชน์และละเมิดทางเพศทาง

ออนไลน์ ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับการติดต่อหรือถูกชักชวนผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้ในด้านการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล หรือการถูกลอกลวงจากมิจฉาชีพทางออนไลน์ ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2567) และกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (2567) มีรายงานว่าพบการลอบลวงผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ โดยแอบอ้างเป็นบุคคลต่าง ๆ โฆษณาข้อมูลส่วนตัว และลอบให้ทำธุรกรรมทางการเงิน ข้อมูลนี้สะท้อนถึงความจำเป็นที่ภาคการศึกษาในระบบต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทักษะดิจิทัลให้กับนักเรียน เพื่อให้สามารถใช้งานสื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัย ทันทต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับบุคลากรทางการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา รวมถึงเสนอแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพดำเนินการโดยเริ่มต้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสถานการณ์ภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและต่างประเทศ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์และเสนอแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อเสนอแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์เอกสาร และการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ศึกษา

- 1) สภาพภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
- 2) สาเหตุของการเกิดภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์จากแหล่งข้อมูลที่นำเชื่อถือ ตั้งแต่ พ.ศ. 2562 – 2567

2) ครู จำนวน 6 ท่าน ผู้ซึ่งมีประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ต่ำกว่า 2 ปี และรับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) แบบวิเคราะห์เอกสาร ประกอบด้วย รายการเอกสารที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือก ข้อมูลพื้นฐานของเอกสาร ได้แก่ ผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และประเด็นเกี่ยวกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ แบ่งเป็น 6 ด้าน ตามประเภทภัยออนไลน์ ของ World Economic Forum (2023) ได้แก่

- (1) ภัยด้านเนื้อหาที่คุกคามต่อความปลอดภัยส่วนบุคคลและชุมชน
- (2) ภัยด้านเนื้อหาที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี
- (3) ภัยด้านความเกลียดชังและการเลือกปฏิบัติ
- (4) ภัยด้านการละเมิดศักดิ์ศรี
- (5) ภัยด้านการบุกรุกความเป็นส่วนตัว
- (6) ภัยด้านการหลอกลวงและการฉ้อโกง

2) แบบสนทนากลุ่ม สร้างขึ้นโดยกำหนดประเด็นที่ต้องการสนทนากลุ่มตามวัตถุประสงค์การวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ศึกษาตามประเด็นที่ศึกษาและบันทึกข้อมูลลงในแบบวิเคราะห์เอกสาร
- 2) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนากลุ่มออนไลน์ผ่านโปรแกรมซูม (Zoom) โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการ (Moderator) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างผู้เข้าร่วม ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นร่วมของกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
- 2) ใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Tri-angulation Technique) ในการตรวจสอบข้อมูล

การนำเสนอข้อมูล

ใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Induction) ในการนำเสนอข้อมูลตาม
ประเด็นที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการสังเคราะห์แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคม
ออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ ประกอบกับข้อมูลที่ได้
จากศึกษาสภาพภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในขั้นตอนที่ 1 จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติ
พร้อมทั้งขอข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นที่ศึกษา

1) แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน

ด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน

ด้านที่ 5 การส่งต่อ

ด้านที่ 6 ความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง

2) ระดับความเป็นไปได้ ความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติ และขอข้อเสนอแนะของ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้น

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

1) ข้อมูลที่ได้จากศึกษาสภาพภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในขั้นตอนที่ 1

2) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 ท่าน และนักวิชาการศึกษา จำนวน 1 ท่าน ผู้ซึ่งมี
ประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาไม่ต่ำกว่า 2 ปี และรับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและดูแล
ช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

3) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านทรัพยากรมนุษย์ จำนวน 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษานาน 3
ท่าน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน ผู้ซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบสัมภาษณ์ สร้างขึ้นโดยกำหนดประเด็นที่ต้องการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย
- 2) แบบประเมินความเป็นไปได้ ความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติ และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเป็นรายบุคคล โดยผู้สัมภาษณ์สามารถถามคำถามเพิ่มเติมเพื่อเจาะลึกในประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและหลากหลายในขณะที่ยังคงความครอบคลุมของประเด็นที่ต้องการศึกษา
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบประเมินให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ และแจ้งกำหนดเวลาส่งคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
- 2) ใช้สถิติบรรยายใช้การวิเคราะห์สถิติพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ผลการประเมินระดับความเป็นไปได้ และความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติ
- 3) ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ และสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา

การนำเสนอข้อมูล

ใช้เทคนิคการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Induction) ในการนำเสนอข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา

4. ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สภาพภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2) สาเหตุของการเกิดภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และ 3) ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สรุปได้ดังนี้

1.1 สภาพภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบมากขึ้น โดยภัยที่พบแบ่งออกเป็น

- 1) ภัยด้านเนื้อหาที่คุกคามต่อความปลอดภัยส่วนบุคคลและชุมชน แบ่งเป็น เนื้อหาที่ขู่ข่มหรือส่งเสริมความรุนแรง ได้แก่ การเผยแพร่เนื้อหารุนแรงโดยการแชร์ภาพ วิดีโอ หรือข้อความ การยุยงให้เกิดความรุนแรง การโพสต์ข้อความที่ก้าวร้าว หยาดบคาย ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำความรุนแรงตามมา และเนื้อหา

ที่ส่งเสริมหรือสั่งสอนพฤติกรรมที่เป็นอันตราย ได้แก่ เนื้อหาที่ผิดกฎหมาย เช่น สื่อลามกอนาจาร สารเสพติด อาวุธ การยุยงปลุกปั่น การกระทำความรุนแรง พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม การส่งเสริมพฤติกรรมที่ขัดต่อศีลธรรม จารีตประเพณี หรือกฎหมาย เช่น การพนัน การฉ้อโกง และการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด เช่น การขโมยข้อมูล การสวมรอย การหลอกลวง หรือการคุกคามทางไซเบอร์

2) ภัยด้านเนื้อหาที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ด้านเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมต่อการพัฒนา ได้แก่ การติดเกมและสื่อสังคมออนไลน์โดยใช้เวลาอยู่กับหน้าจอจนเกินไปซึ่งส่งผลต่อสุขภาพกาย การนอนหลับ และสุขภาพจิต เกิดภาวะซึมเศร้า วิตกกังวล นอกจากนี้ยังส่งผลต่อผลการเรียน และการขาดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจากการใช้เวลาอยู่กับโลกออนไลน์มากเกินไปที่ทำให้ขาดทักษะในการเข้าสังคมและสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

3) ภัยด้านความเกลียดชังและการเลือกปฏิบัติ ด้านคำพูดแสดงความเกลียดชัง (Hate speech) ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลที่บิดเบือนหรือมีเจตนาทำให้ผู้อื่นเข้าใจผิด เพื่อสร้างความแตกแยกและความเกลียดชังในสังคม การดูหมิ่นและเหยียดหยามกลุ่มบุคคล เช่น เชื้อชาติ ศาสนา เพศ หรือความเชื่อทางการเมือง การใช้ความรุนแรงทางวาจาโดยการใช้คำพูดที่รุนแรง หยาบคาย หรือคุกคาม เพื่อสร้างความกลัวหรือทำร้ายจิตใจผู้อื่น และการยุยงให้เกิดความเกลียดชัง

4) ภัยด้านการละเมิดศักดิ์ศรี ด้านการกลั่นแกล้งและการคุกคามทางออนไลน์ (Online bullying and harassment) ได้แก่ การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการคุกคาม ช่มชู้ หรือดูหมิ่นผู้อื่น โดยอาจแสดงออกผ่านการโพสต์ข้อความ ภาพ หรือคลิปวิดีโอที่เป็นการดูถูกเหยียดหยาม

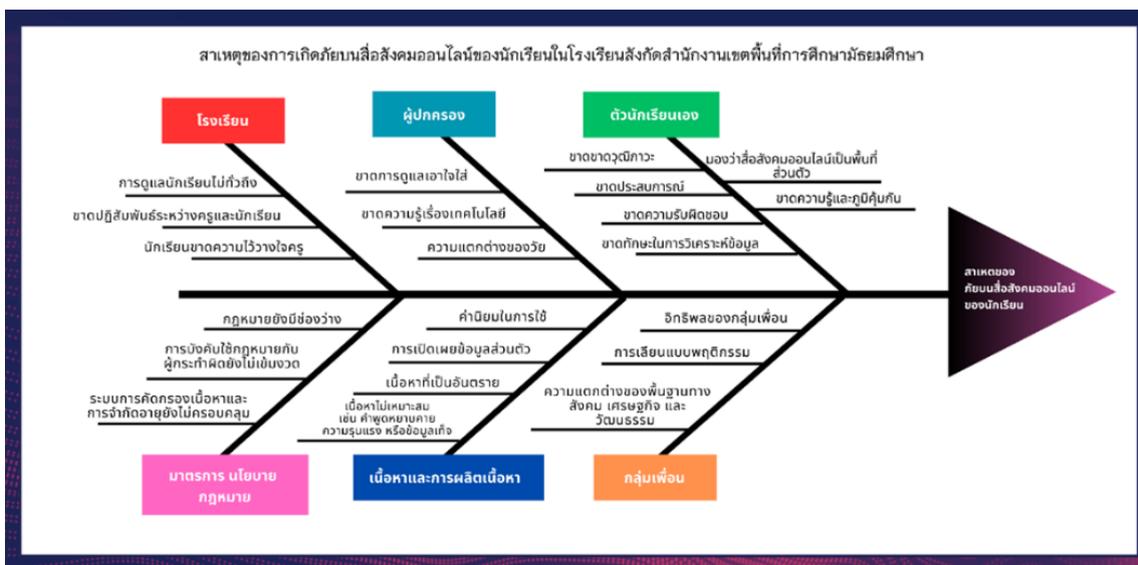
5) ภัยด้านการบุกรุกความเป็นส่วนตัว แบ่งเป็น ด้านการเปิดเผยตัวตน รายละเอียดส่วนบุคคล หรือข้อมูลที่ละเอียดอ่อนของบุคคลทางออนไลน์ (Doxxing) ได้แก่ การแชร์ข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่นเพื่อทำลายชื่อเสียง และด้านการละเมิดรูปภาพ ได้แก่ การถ่ายภาพหรือวิดีโอโดยไม่ได้รับอนุญาต การนำภาพหรือวิดีโอที่ได้มาไปเผยแพร่ต่อสาธารณะโดยมีเจตนาที่จะทำลายชื่อเสียงหรือสร้างความอับอายให้แก่บุคคลนั้น การดัดแปลงภาพถ่ายหรือวิดีโอเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่บิดเบือนความจริงหรือสร้างเรื่องราวเท็จเพื่อใส่ร้ายผู้อื่น และการนำภาพส่วนตัวของผู้อื่นมาเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

6) ภัยด้านการหลอกลวงและการฉ้อโกง แบ่งเป็น ข้อมูลบิดเบือนและข้อมูลที่ผิด ได้แก่ ข่าวลือ และข่าวปลอม (Fake News) การแอบอ้างบุคคลอื่น ได้แก่ การขโมยข้อมูลส่วนบุคคล การสร้างตัวตนปลอมบนสื่อสังคมออนไลน์ และการหลอกลวง ได้แก่ การล่อลวงทางเพศ (Grooming) การหลอกลวงให้ซื้อสินค้าออนไลน์ การหลอกลวงให้ลงทุน และการหลอกลวงให้เสียทรัพย์สินโดยการหลอกล่อให้เหยื่อโอนเงินให้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

1.2 สาเหตุของการเกิดภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

การเกิดขึ้นของภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยที่ซับซ้อนและเกี่ยวเนื่องกัน ได้แก่ ตัวนักเรียนเอง ผู้ปกครอง โรงเรียน กลุ่มเพื่อน เนื้อหาและการผลิตเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ และมาตรการ นโยบาย และกฎหมาย สรุปได้ดัง ภาพ 1 ที่แสดงสาเหตุของการเกิดภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา

ภาพที่ 1 สาเหตุของการเกิดภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา

1.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา

ภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียน และหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครอบครัวของนักเรียน โรงเรียน และสังคม สรุปได้ดัง ภาพ 2 ที่แสดงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา

ภาพที่ 2 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2. แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

2.1 ผลการสังเคราะห์แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการดำเนินการ 6 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการโดย การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน การพูดคุยสอบถามนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การใช้เครื่องมือประเมิน การรวบรวมข้อมูลและสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนรวมถึงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การเยี่ยมบ้าน การประสานงานกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ การใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และติดตามพฤติกรรมของนักเรียน

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ดำเนินการโดย นำข้อมูลจากการทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ มาวิเคราะห์ จัดกลุ่มนักเรียน ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มต้นแบบ

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ดำเนินการโดย จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์โดยเชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลที่มีความรู้ความสามารถมาให้ความรู้ บูรณาการในหลักสูตรโดยสอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัยเข้าไปใน

หลักสูตรการเรียนการสอนต่าง ๆ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ นำเทคโนโลยีมาใช้สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก และส่งเสริมทักษะชีวิตของนักเรียน

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน การป้องกัน ดำเนินการโดย จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์แก่ทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในโรงเรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย บูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัยเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอน ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ หรือสาธารณสุข เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวทางแก้ไขปัญหา และการแก้ไขปัญหา ดำเนินการโดย ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบปัญหา ควรเรียกนักเรียนมาพูดคุยเพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไข ใช้ระบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนช่วยกันดูแลซึ่งกันและกัน สื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา ส่งต่อผู้เชี่ยวชาญในกรณีปัญหาซับซ้อน นอกจากนี้ควรมีระบบรายงานที่สะดวกและปลอดภัย เพื่อให้นักเรียนสามารถแจ้งปัญหาได้ และควรประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อปรับปรุงแนวทางให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) ด้านการส่งต่อ การส่งต่อภายในโรงเรียน ดำเนินการโดย ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา เป็นผู้สังเกตพฤติกรรมและปัญหาเบื้องต้น หากไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ดำเนินการส่งต่อฝ่ายกิจการนักเรียน เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป เช่น ตักเตือน ทำข้อตกลง และส่งต่อผู้บริหารในกรณีที่ปัญหารุนแรงหรือไม่สามารถแก้ไขได้ และการส่งต่อภายนอกโรงเรียน ดำเนินการโดย ส่งต่อไปยังหน่วยงานต้นสังกัด เช่น นักจิตวิทยาโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่งต่อไปยังหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล หน่วยงานพัฒนาสังคม ตำรวจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้การส่งต่อภายนอกควรเป็นการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา หลีกเลี่ยงการส่งต่อเพื่อลงโทษให้นักเรียนหมดอนาคตทางด้านการเรียน และยังคงอยู่ในวงจรของการกระทำความผิดเกี่ยวกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์

6) ด้านความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง

6.1) ความร่วมมือและการสนับสนุนในการจัดอบรม ให้ความรู้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง ได้แก่ ตำรวจไซเบอร์ให้ความรู้เกี่ยวกับภัยและโทษของการกระทำความผิดบนสื่อสังคมออนไลน์วิธีการป้องกันตนเอง และการแจ้งความเมื่อเกิดเหตุการณ์ หน่วยงานในท้องถิ่น เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสาธารณสุขให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากรบุคคลและงบประมาณในการจัดกิจกรรม หน่วยงานพัฒนาสังคมให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์และแนวทางการแก้ไขปัญหา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรบุคคลในการจัดอบรมและกิจกรรมต่าง ๆ

6.2) ความร่วมมือและการสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ได้แก่ หน่วยงานสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) เทศบาล หรืออำเภอ มีบริการให้คำปรึกษาทางด้านสุขภาพจิตเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบปัญหาทางด้านจิตใจ หน่วยงานกำกับดูแลสื่อมีหน้าที่ควบคุมการเข้าถึงสื่อสังคม

ออนไลน์ที่ไม่เหมาะสม และคัดกรองเนื้อหาที่เป็นอันตรายต่อเยาวชน ผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด สังเกตพฤติกรรม และร่วมมือกับโรงเรียนในการแก้ไขปัญหา

สรุปได้ดัง ภาพ 3 ที่แสดงแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ภาพที่ 3 แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์

2.2 ผลการประเมินแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ผลการประเมินแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.73 และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.83 และเมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้าน พบว่า ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน รายละเอียด ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเหมาะสมของแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ความเป็นไปได้			ความเหมาะสม		
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.80	.447	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด
ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน	4.80	.447	มากที่สุด	4.80	.447	มากที่สุด
ด้านที่ 3 การส่งเสริมและพัฒนาเด็กนักเรียน	4.40	.894	มากที่สุด	4.60	.548	มากที่สุด

ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.60	.548	มากที่สุด	5.00	.000	มากที่สุด
ด้านที่ 5 การส่งต่อ						
5.1) การส่งต่อภายในโรงเรียน	4.80	.447	มากที่สุด	4.80	.447	มากที่สุด
5.2) การส่งต่อภายนอกโรงเรียน	4.80	.447	มากที่สุด	5.00	.000	มากที่สุด
ด้านที่ 6 ความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง						
6.1) ด้านการจัดอบรมให้ความรู้	4.80	.447	มากที่สุด	4.80	.447	มากที่สุด
6.2) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน	4.80	.447	มากที่สุด	5.00	.000	มากที่สุด
รวม	4.73	.506	มากที่สุด	4.83	.385	มากที่สุด

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผล แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และแนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้

1. ภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สภาพภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งพบว่าในปัจจุบันนักเรียนเผชิญกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้นกว่าในอดีต เป็นไปตามการศึกษาของ Luo et al. (2021) ที่พบว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในช่วงการระบาดของ COVID-19 เมื่อเทียบกับก่อนการระบาด ซึ่งการเพิ่มขึ้นของการใช้สื่อสังคมออนไลน์และการเสพติดอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการเผชิญกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Throuvala et al. (2021) ที่พบว่านักเรียน พ่อแม่ และครูมีความเห็นพ้องกันเกี่ยวกับความท้าทายและอันตรายที่เกิดจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งบ่งชี้ว่าปัญหาเหล่านี้เป็นที่รับรู้กันในวงกว้าง ความเห็นพ้องต้องกันนี้ยังเน้นย้ำถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาเหล่านี้อย่างจริงจัง

สาเหตุของการเกิดภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสามารถพิจารณาภายใต้ แนวคิดนิเวศทางสังคม (Ecological Theory) ของ Bronfenbrenner (1979) ซึ่งอธิบายว่าพฤติกรรมของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน แบ่งเป็น ปัจจัยจากตัวนักเรียนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Allen and Waterman (2024) ที่ชี้ว่านักเรียนวัยรุ่นตอนต้นและตอนกลาง (10-17 ปี) มี สมองส่วนหน้า (Frontal Lobes) ที่ยังพัฒนาไม่เต็มที่ส่งผลให้การควบคุมแรงกระตุ้น การคิดเชิงเหตุผล และการประเมินความเสี่ยงยังจำกัด นักเรียนจึงอาจขาดความสามารถในการประเมินความเสี่ยงและผลกระทบระยะยาวของการกระทำบนสื่อสังคมออนไลน์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Amankwa (2021) ที่อธิบายว่านักเรียนมัธยมยังขาดวุฒิภาวะและการไตร่ตรองจึงมีความเสี่ยงสูงที่จะตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวง การกลั่นแกล้ง หรือการถูกชักจูงไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ปัจจัยจากผู้ปกครอง เป็นไปตามผลการศึกษาของ Matthes et al. (2021) ที่พบว่าการใช้สมาร์ทโฟนที่มากเกินไปของผู้ปกครองในระยะแรกมีความสัมพันธ์กับการขาดการควบคุมการใช้สมาร์ทโฟนของบุตรหลานใน

ระยะต่อมา และการศึกษาของ Sciacca et al. (2022) ที่ระบุว่าทักษะทางดิจิทัลของผู้ปกครองมีผลต่อความรู้ และทักษะในการรับมือกับภัยออนไลน์ของบุตรหลาน นอกจากนี้ผลการศึกษาของ Wang and Jiang (2022) ยังพบว่าวัยรุ่นที่ถูกพ่อแม่และเลยมีแนวโน้มที่จะกระทำความรุนแรงทางไซเบอร์มากขึ้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการขาด การดูแลและการสนับสนุนจากครอบครัวเป็นปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ในโลกออนไลน์ ปัจจัยจากโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ Walsh et al. (2022) ที่ชี้ให้เห็นว่าการรับมือกับภัยออนไลน์ ควรได้รับการสนับสนุนจากแนวทางแบบทั้งโรงเรียน ในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยโรงเรียนจำเป็นต้อง มีนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การป้องกัน และการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ เช่นเดียวกับการศึกษาของ El-Asam et al. (2021) ที่ชี้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ยัง ขาดเครื่องมือที่เหมาะสมใน การประเมินความเสี่ยงออนไลน์ อย่างครอบคลุม และ ขาดโปรแกรมการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐาน เกี่ยวกับความ เสี่ยงออนไลน์และทักษะทางดิจิทัลของเด็กและเยาวชน ปัจจัยจากกลุ่มเพื่อน อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัย สำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียน โดยเฉพาะการเลียนแบบพฤติกรรมจาก กลุ่มเพื่อน ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura (1971) ที่ระบุว่า นักเรียนมัธยมได้รับอิทธิพลอย่างมากจากพฤติกรรมของเพื่อน ปัจจัยจากมาตรการ นโยบาย และกฎหมายที่มี ช่องว่างในการบังคับใช้ และความไม่ครอบคลุมของกฎหมายเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในหลายประเทศ ก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญ ดังที่ Griffin (2022) อธิบายถึงจุดอ่อนของกฎหมายที่มุ่งเน้นเพียงการลบเนื้อหาที่เป็น อันตรายอย่างรวดเร็ว แต่ไม่ได้จัดการกับปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดอันตราย และการพึ่งพาการร้องเรียนของ ผู้ใช้ทำให้นเนื้อหาที่เป็นอันตรายจำนวนมากอาจไม่ถูกจัดการ และปัจจัยจากเนื้อหาและการผลิตเนื้อหาบนสื่อ สังคมออนไลน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Giunetti and Kowalski (2022) ที่อธิบายว่าสื่อสังคมออนไลน์ สามารถเป็น ช่องทางที่ทำให้การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์เกิดขึ้นได้ง่ายขึ้น ด้วยความไม่เปิดเผยตัวตน การ แพร่กระจายข้อมูลที่รวดเร็ว และลักษณะที่ไม่เผชิญหน้าของการสื่อสารออนไลน์ ทำให้ผู้กระทำผิดสามารถ กลั่นแกล้งเหยื่อได้โดยไม่ต้องรับผิดชอบ นอกจากนี้ ลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์ที่เน้น การเปรียบเทียบทาง สังคมและการแสดงออกถึงตัวตน อาจทำให้วัยรุ่นเปราะบางต่อภัยบนสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้น

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา แบ่งเป็น ผลกระทบต่อตัวนักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม เป็นไปตาม การศึกษาของ Patton et al. (2014) ที่ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของสื่อสังคมออนไลน์ในฐานะ "พาหะ" ของ ความรุนแรงในกลุ่มเยาวชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรุนแรงออนไลน์และออฟไลน์เชื่อมโยงกัน เช่น การกลั่น แกล้งทางไซเบอร์ที่นำไปสู่การทำร้ายร่างกาย หรือการชุมนุมทางออนไลน์ที่นำไปสู่การนัดหมายเพื่อทำร้าย ร่างกาย และการศึกษาของ Boer et al. (2021) ที่พบว่าปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์ที่มากเกินไปมี ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสุขภาพจิตที่ลดลงในกลุ่มวัยรุ่น โดยการศึกษาพบว่า ปัญหาการติดสื่อสังคม ออนไลน์ไม่ได้เป็นเพียงผลลัพธ์ของสุขภาพจิตที่ย่ำแย่ แต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพจิตในระยะยาว และ

การศึกษาของ Khan and Khan (2023) ที่พบว่าการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างกว้างขวางมีความสัมพันธ์กับผลกระทบด้านลบต่อทุนทางสังคม ซึ่งหมายถึงเครือข่ายความสัมพันธ์ บรรทัดฐาน และความไว้วางใจที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และการแยกตัวทางสังคม นักเรียนที่ใช้เวลาอยู่บนสื่อสังคมออนไลน์มากเกินไปอาจมีเวลาน้อยลงสำหรับการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครอบครัวในชีวิตจริง ซึ่งอาจนำไปสู่ความรู้สึกโดดเดี่ยว ความเหงา และปัญหาทางสังคมอื่น ๆ นอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่ออนาคตของนักเรียนในระยะยาว เป็นไปตามการศึกษาของ ธเนศ เกษศิลป์ และ จิตฐิตา ธิติธรรมพฤษ (2567) ที่ระบุว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นหนึ่งในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่นักเรียนมัธยมใช้เวลาอยู่บนสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนมากและอาจได้รับอิทธิพลจากเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม เช่น ความรุนแรง การกลั่นแกล้ง หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม อื่น ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การกระทำผิดซ้ำได้ อีกทั้งการเข้าถึงเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนสื่อสังคมออนไลน์อาจทำให้นักเรียนมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเหล่านั้น หรืออาจถูกชักจูงจากกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลรอบข้างให้เข้าสู่วงจรอาชญากรรมได้ง่ายขึ้น เช่นเดียวกับการศึกษาของ Wojciechowski (2024) ที่อธิบายว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่เปราะบางต่ออิทธิพลจากภายนอก และยังขาดวุฒิภาวะในการคิดวิเคราะห์และแยกแยะข้อมูล ทำให้ง่ายต่อการถูกชักจูงหรือชี้นำไปในทางที่ผิด ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหากฎหมายในระยะยาว เช่น การถูกดำเนินคดี การถูกจำคุก หรือการถูกตีตราจากสังคม และหากนักเรียนไม่ได้รับการแก้ไขหรือช่วยเหลืออย่างเหมาะสมก็อาจถูกดึงเข้าสู่วงจรอาชญากรรมอย่างถาวร ด้านผลกระทบต่อครอบครัวของนักเรียนที่มีความกังวลและความเครียดเมื่อบุตรหลานต้องเผชิญกับภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ ไปจนถึงเกิดความขัดแย้งในครอบครัว เป็นไปตามการศึกษาของ Martin-Criado et al. (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่าเมื่อบุตรหลานต้องเผชิญกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์มีส่วนทำให้ผู้ปกครองรู้สึกเครียดและวิตกกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของบุตรหลานในโลกออนไลน์ และการศึกษาของ Lee and Fung (2022) ที่พบว่าความขัดแย้งที่เกิดจากความเครียด มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความทุกข์ทางจิตใจและสุขภาพที่ลดลงซึ่งส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวได้ ในด้านผลกระทบต่อโรงเรียนทั้งด้านภาพลักษณ์ และการดำเนินงาน เป็นไปตามการศึกษาของ Midgett et al. (2021) ที่อธิบายว่าผู้ปกครองมีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของบุตรหลานในโลกออนไลน์ และอาจส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง หากโรงเรียนไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ อาจทำให้ความเชื่อมั่นของผู้ปกครองลดลง และผลกระทบเกี่ยวกับภาระงานที่เพิ่มขึ้น และศึกษานี้ยังชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการติดตามและจัดการกับปัญหาเกี่ยวกับภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ไม่ว่าจะเป็นการเฝ้าระวังและติดตาม การสอบสวนและแก้ไขปัญหา การให้ความรู้และทักษะ และการสนับสนุนด้านต่าง ๆ และในด้านของผลกระทบต่อสังคมทั้งการเกิดปัญหาสังคม การเพิ่มขึ้นของอาชญากรรม และการสูญเสียทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของประเทศ ก็เป็นไปตามผลการศึกษาของ Jamatia and Gurumoorthy (2024) ที่พบว่านักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันมักขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาต่อ การฝึกอบรม และการจ้างงานที่มีคุณภาพ ซึ่งอาจทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ต้องเผชิญกับความ

ยากลำบากในการดำรงชีวิต และอาจต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากสังคมหรือรัฐ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Tin Tin et al. (2024) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสทางการศึกษาและการทำงานกับแนวโน้มการก่ออาชญากรรม โดยพบว่าการศึกษาโอกาสดังกล่าวอาจเป็นปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่การกระทำผิด นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาของ Cayli (2024) ที่พบว่าผลกระทบจากความรุนแรงและความขัดแย้งสามารถส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางสังคมในระยะยาว และส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น กลายเป็นวงจรของความยากจน ความรุนแรง และการกีดกันทางสังคม และผลการศึกษาของ Marsh et al. (2024) ในประเด็นของการพัฒนาเยาวชนซึ่งถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของประเทศ ที่อธิบายว่าสุขภาพของวัยรุ่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพ วัยรุ่นที่มีสุขภาพดี มีการศึกษาที่ดี และมีทักษะที่จำเป็น จะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศในอนาคต

2. แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

แนวทางการป้องกันและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการดำเนินการ 6 ด้าน

1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นไปตามการศึกษาของ Celik et al. (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่าเป้าหมายในการใช้ สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูล ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย และการศึกษาของ Vente et al. (2020) ยังชี้ให้เห็นว่าการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนอย่างเป็นระบบจะนำไปสู่การสร้างฐานข้อมูลที่สำคัญ ฐานข้อมูลนี้สามารถใช้เพื่อติดตามแนวโน้ม ระบุรูปแบบ และพัฒนาแนวทางการป้องกันและแทรกแซงที่เหมาะสม การเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบช่วยให้โรงเรียนสามารถติดตามสถานการณ์ของนักเรียนได้อย่างแม่นยำและตรงจุด นอกจากนี้การเยี่ยมบ้านและการประสานงานกับผู้ปกครองก็เป็นไปตามแนวคิดของ Christenson (2004) ที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคน ซึ่งรวมถึงการสื่อสารอย่างเปิดเผยและสม่ำเสมอ การสร้างความไว้วางใจ และการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งช่วยให้โรงเรียนได้รับข้อมูลที่สำคัญของนักเรียน และสามารถกำหนดแนวทางการป้องกันและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม

2) ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นการนำข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์และจัดกลุ่มนักเรียน เป็นไปตามการศึกษาของ Paakkari et al. (2021) ที่ได้แบ่งผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ออกเป็นกลุ่มได้แก่ กลุ่มไม่มีความเสี่ยง กลุ่มเสี่ยงปานกลาง และกลุ่มที่มีปัญหา ผลการศึกษาดังกล่าวเน้นย้ำถึงความสำคัญของการระบุกลุ่มเสี่ยง การพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และการเชื่อมโยงการคัดกรองกับการช่วยเหลือที่เหมาะสม ซึ่งช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนากระบวนการคัดกรองที่มีประสิทธิภาพและปกป้องนักเรียนจากอันตรายบนสื่อสังคมออนไลน์ได้ดียิ่งขึ้น

3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เป็นไปตามการศึกษาของ Amankwa (2021) ที่เน้นย้ำถึง

ความจำเป็นในการสร้างความตระหนักและการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ในโรงเรียน การจัดอบรมดังกล่าวควรครอบคลุมถึง การระบุนภัยคุกคาม การป้องกันตนเอง การรายงานปัญหา และการใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลที่รับจากสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งสามารถบูรณาการเข้ากับหลักสูตรต่าง หรือกิจกรรมต่าง ๆ

4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน เป็นไปตามการศึกษาของ Hammer et al. (2021) ที่อธิบายว่าควรมีการแนะนำและสอนการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์อย่างปลอดภัย รวมถึงการตระหนักถึงภัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น การตั้งข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการใช้ และการติดตามดูแลอย่างเหมาะสม และการศึกษาของ Rahmatullah et al. (2022) ที่เน้นย้ำว่าควรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันนักเรียนจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ การที่ครูมีความรู้ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นในการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตในโลกดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย จะช่วยลดความเสี่ยงและอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน นอกจากนี้การศึกษาของ Campbell et al. (2024) ยังระบุว่า การแก้ไขปัญหาภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ไม่ควรจำกัดอยู่แค่การควบคุมอุปกรณ์ แต่ต้องมีแนวทางที่ครอบคลุมและซับซ้อนกว่านั้น

5) ด้านการส่งต่อ เป็นไปตามการศึกษาของ พระสมุห์ธนภัทร ธนภทโท (ทิพย์วงษ์) และคณะ (2566) ที่ชี้ให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาของนักเรียนผ่านการร่วมมือและการส่งต่อทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการติดตามอย่างต่อเนื่องจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและการมีข้อมูลที่โปร่งใสในการประเมินสถานการณ์ รวมถึงเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนอย่างยั่งยืน

6) ด้านความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น ความร่วมมือและการสนับสนุนในการจัดอบรมให้ความรู้ เป็นไปตามการศึกษาของ Amankwa (2021) ที่อธิบายถึงความสำคัญของการได้รับความร่วมมือและการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมอบรมและเสริมสร้างความรู้ให้กับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง การมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางที่สามารถช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง ทันสมัย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันตนเองจากภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และความร่วมมือและการสนับสนุนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา เป็นไปตามผลการศึกษาของ Hoover and Bostic (2021) ที่ชี้ให้เห็นว่าความร่วมมือและการสนับสนุนระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นกุญแจสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน โรงเรียนไม่สามารถจัดการกับปัญหาของเด็กได้เพียงลำพัง การประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เช่น ระบบยุติธรรมสำหรับเยาวชน และระบบสวัสดิการเด็ก มีความจำเป็นเพื่อให้การดูแลเป็นไปอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาวิจัยที่ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากการใช้สื่อสังคม

ออนไลน์ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนักเรียนอย่างรอบด้าน โดยพิจารณาทั้งภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น และมาตรการปัจจุบันที่มีอยู่ จากนั้นจึงจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติการ เพื่อป้องกันและดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและครอบคลุม โดยแผนงานดังกล่าวต้องระบุ เป้าหมาย ตัวชี้วัด กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินการ และ งบประมาณ ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน สุดท้ายโรงเรียนมีภารกิจสำคัญในการสื่อสารนโยบายและแผนปฏิบัติการไปยังบุคลากรภายในโรงเรียน นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายรับทราบและนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไปเพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ควรเจาะลึกถึงปัจจัยเฉพาะที่ส่งผลต่อความเสี่ยงและผลกระทบที่แตกต่างกันในกลุ่มนักเรียนโดยครอบคลุมทั้งข้อมูลประชากรนักเรียน เช่น เพศ อายุ และระดับชั้น รวมถึงภูมิหลังทางสังคมและเศรษฐกิจ รูปแบบการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น แพลตฟอร์ม ที่ใช้ระยะเวลาและความถี่ในการใช้งาน และประเภทเนื้อหาที่เข้าถึง นอกจากนี้การพิจารณาทักษะการรู้เท่าทันสื่อเดิมที่มีและลักษณะบุคลิกภาพของนักเรียนจะช่วยให้โรงเรียนสามารถระบุกลุ่มนักเรียนที่มีความเสี่ยงสูงได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น และนำไปสู่การออกแบบมาตรการป้องกันและช่วยเหลือที่ ตรงจุดและเหมาะสม กับความต้องการเฉพาะของแต่ละกลุ่มได้

เอกสารอ้างอิง

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2567, 14 พฤศจิกายน). *รู้ทันกลโกงมิจจี 101: ตีแม่กลโกง*
มิจจาชีพที่คุณครูและผู้ปกครองต้องรู้. <https://cct.eef.or.th/posts/tiptricks/cebbeb43-794b-4b6f-9016-341d25c7d085>

ธนศ เกษศิลป์ และ ชิตฐิตา ธิติธรรมพฤษ. (2567). วงจรการกระทำผิดซ้ำ: การศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน. *วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและนิติวิทยาศาสตร์*, 10(2), 207–226.
<https://so02.tcithaijo.org/index.php/forensic/article/view/272179>

พระสมุห์ชนภัทร ธนภุโท (ทิพย์วงษ์), พระครูวุฒิสาครธรรม (สาคร สาครโร), และไพรัตน์ ฉิมหาด. (2566). ปัญหาและแนวทางบูรณาการการป้องกันปัญหายาเสพติดของเยาวชนในสถานศึกษา. *วารสารมหาจุฬานาครทรรคนัน*, 10(11), 255–268. <https://so03.tcithaijo.org/index.php/JMND/article/view/273898>

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2567, 14 กันยายน). *ข่าว: ศธ. เตือนภัยนักเรียน หลังพบการหลอกลวงทางออนไลน์ แอบอ้างเป็นครูแนะแนวเพื่อขโมยข้อมูลส่วนตัวและทำธุรกรรมทางการเงิน*.
<https://moe360.blog/2024/09/14/moe-cyber-crime/>

Allen, B., and Waterman, H. (2024, April 29). *Healthy Children: Stages of Adolescence*.

- American Academy of Pediatrics. <https://www.healthychildren.org/English/ages-stages/teen/Pages/Stages-of-Adolescence.aspx>
- Amankwa, E. (2021) Relevance of Cybersecurity Education at Pedagogy Levels in Schools. *Journal of Information Security*, 12, 233-249. doi: 10.4236/jis.2021.124013.
- Bandura, A. (1971). *Social Learning Theory*. General Learning Press.
- Boer, M., Stevens, G. W. J. M., Finkenauer, C., de Looze, M. E., and van den Eijnden, R. J. J. M. (2021). Social media use intensity, social media use problems, and mental health among adolescents: Investigating directionality and mediating processes. *Computers in Human Behavior*, 116, 106645. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106645>
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Harvard University Press.
- Campbell, M., Edwards, E. J., Pennell, D., Poed, S., Lister, V., Gillett-Swan, J., Kelly, A., Zec, D., and Nguyen, T.-A. (2024). Evidence for and against banning mobile phones in schools: A scoping review. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 34(3), 242-265. <https://doi.org/10.1177/20556365241270394>
- Cayli, B. (2024). Why temporality matters in collective resistance: Shifting civic norms in a post-traumatic society. *Sociological Forum*, 39(2), 201-215. <https://doi.org/10.1111/socf.12992>
- Celik, I., Muukkonen, H., and Dogan, S. (2021). A model for understanding new media literacy: Epistemological beliefs and social media use. *Library & Information Science Research*, 43(4), 101125. <https://doi.org/10.1016/j.lisr.2021.101125>
- Christenson, S. L. (2004). The Family-School Partnership: An Opportunity to Promote the Learning Competence of All Students. *School Psychology Review*, 33(1 SPEC ISS.), 83-104. <https://doi.org/10.1080/02796015.2004.12086233>
- El-Asam, A., Katz, A., Street, C., Nazar, N. M., and Livanou, M. (2021). Children's services for the digital age: A qualitative study into current procedures and online risks among service users. *Children and Youth Services Review*, 122, 105872. <https://doi.org/10.1016/j.chldyouth.2020.105872>
- Giumetti, G. W., and Kowalski, R. M. (2022). Cyberbullying via social media and well-being. *Current Opinion in Psychology*, 45, 101314. <https://doi.org/10.1016/j.copsy.2022.101314>

- Griffin, R. (2022). New school speech regulation as a regulatory strategy against hate speech on social media: The case of Germany's NetzDG. *Telecommunications Policy*, 46(9), 102411. <https://doi.org/10.1016/j.telpol.2022.102411>
- Hammer, M., Scheiter, K., and Stürmer, K. (2021). New technology, new role of parents: How parents' beliefs and behavior affect students' digital media self-efficacy. *Computers in Human Behavior*, 116, 106642. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106642>
- Hoover, S., and Bostic, J. (2021). Schools As a Vital Component of the Child and Adolescent Mental Health System. *Psychiatric Services*, 72(1), 37–48. <https://doi.org/10.1176/appi.ps.201900575>
- Jamatia, P. L., and Gurumoorthy, R. (2024). The impact of unemployment on drug addiction in Tripura: An empirical investigation. *Indian Journal of Natural Sciences*, 15(84), <https://www.researchgate.net>.
- Khan, S. A., and Khan, R. K. (2023). The Impact of Social Media Usage on Psychological Wellbeing, Mental Health, Social Capital, Social Isolation, and Family Relationships: A Quantitative Analysis. *International Journal of Management Perspective And Social Research (IJMPSR)*, 2(1), 68–90. <https://ijmpsrsalmaedusociety.com/index.php/ijmpsrs/article/view/11/10>
- Lee, H.-C., and Fung, J. (2022). Associations between work–family conflict, psychological distress, and well-being among Taiwanese clergy. *Journal of Religion and Health*, 51(1), 288–305. <https://doi.org/10.1177/00916471221099543>
- Luo, T., Chen, W., and Liao, Y. (2021). Social media use in China before and during COVID-19: Preliminary results from an online retrospective survey. *Journal of Psychiatric Research*, 140, 35–38. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2021.05.057>
- Marsh, A. D., Newby, H., Storey, S., Yeung, D., Diaz, T., Baltag, V., Banerjee, A., Abduvahobov, P., Adebayo, E., Azzopardi, P. S., Ba, M. G., Bose, K., Cardona, M., Carvajal-Velez, L., Dastgiri, S., Fagan, L., Ferguson, B. J., Friedman, H. S., Hagell, A., Inchley, J., ... Guthold, R. (2024). Indicators to Measure Adolescent Health at the Country, Regional, and Global Levels: Results of a Five-Year Selection Process by the Global Action for the Measurement of Adolescent Health. *The Journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine*, 74(6), S31–S46. <https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2024.02.010>

- Martin-Criado, J. M., Casas, J. A., and Ortega-Ruiz, R. (2021). Parental Supervision: Predictive Variables of Positive Involvement in Cyberbullying Prevention. *International journal of environmental research and public health*, 18(4), 1562.
<https://doi.org/10.3390/ijerph18041562>
- Matthes, J., Thomas, M. F., Stevic, A., and Schmuck, D. (2021). Fighting over smartphones? Parents' excessive smartphone use, lack of control over children's use, and conflict. *Computers in Human Behavior*, 116, 106618.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106618>
- Midgett, A., Doumas, D. M., Myers, V. H., Moody, S., and Doud, A. (2021). Technology-Based Bullying Intervention for Rural Schools: Perspectives on Needs, Challenges, and Design. *Rural mental health*, 45(1), 14–30. <https://doi.org/10.1037/rmh0000151>
- Paakkari, L., Tynjälä, J., Lahti, H., Ojala, K., and Lyyra, N. (2021). Problematic Social Media Use and Health among Adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(4), 1885. 1 <https://doi.org/10.3390/ijerph18041885>
- Patton, D. U., Hong, J. S., Ranney, M., Patel, S., Kelley, C., Eschmann, R., and Washington, T. (2014). Social media as a vector for youth violence: A review of the literature. *Computers in Human Behavior*, 35, 548–553.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.02.043>
- Rahmatullah, A. S., Mulyasa, E., Syahrani, S., Pongpalilu, F., and Putri, R. E. (2022). Digital era 4.0: The contribution to education and student psychology. *Linguistics and Culture Review*, 6(S3), 89–107. 1 <https://doi.org/10.21744/lingcure.v6nS3.2064>
- Sciacca, B., Laffan, D. A., O'Higgins Norman, J., and Milosevic, T. (2022). Parental mediation in pandemic: Predictors and relationship with children's digital skills and time spent online in Ireland. *Computers in Human Behavior*, 127, 107081.
<https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.107081>
- Sumner, S. A., Ferguson, B., Bason, B., Dink, J., Yard, E., Hertz, M., Hilker, B., Holland, K., Mercado-Crespo, M., Tang, S., and Jones, C. M. (2021). Association of Online Risk Factors With Subsequent Youth Suicide-Related Behaviors in the US. *JAMA network open*, 4(9), e2125860. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2021.25860>
- Throuvala, M. A., Griffiths, M. D., Rennoldson, M., and Kuss, D. J. (2021). Parental perceptions of intervention needs within schools to prevent problematic adolescent online use: A

- thematic analysis. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(9), 4522. <https://doi.org/10.3390/ijerph18094522>
- Tin Tin, T., Wai Jian, K., Yu Kang, L., Kai Xiang, K., Zeng Ye, K. C., Aitizaz, A., Almaiah, M. A., Eaganathan, U., and Husin, W. N. A. (2024). Covariates of job opportunities and its impacts on crime among young adults. *Pakistan Journal of Life and Social Sciences*, 22(2), 12374–12392. <https://doi.org/10.57239/PJLSS-2024-22.2.000885>
- UNICEF. (2019, September 3). *UNICEF poll: More than a third of young people in 30 countries report being a victim of online bullying*. <https://www.unicef.org/press-releases/unicef-poll-more-third-young-people-30-countries-report-being-victim-online-bullying>
- UNICEF. (2022, February 21). *Press release: Disrupting Harm Report in Thailand*. UNICEF. <https://www.unicef.org/thailand/press-releases/disrupting-harm-report-thailand>
- Vente, T., Daley, M., Killmeyer, E., and Grubb, L. K. (2020). Association of Social Media Use and High-Risk Behaviors in Adolescents: Cross-Sectional Study. *JMIR pediatrics and parenting*, 3(1), e18043. <https://doi.org/10.2196/18043>
- Walsh, K., Pink, E., Ayling, N., Sondergeld, A., Dallaston, E., Tournas, P., Serry, E., Trotter, S., Spanos, T., and Rogic, N. (2022). Best practice framework for online safety education: Results from a rapid review of the international literature, expert review, and stakeholder consultation. *International Journal of Child-Computer Interaction*, 33, 1–12. <https://doi.org/10.1016/j.ijcci.2022.100474>
- Wang, Z., and Jiang, S. (2022). Influence of parental neglect on cyberbullying perpetration: Moderated mediation model of smartphone addiction and self-regulation. *Health & Social Care in the Community*, 30(6), 2372-2382. <https://doi.org/10.1111/hsc.13787>
- We Are Social & Hootsuite. (2024, February 23). *Digital 2024: Thailand*. <https://datareportal.com/reports/digital-2024-thailand>
- World Economic Forum. (2023). *Toolkit for Digital Safety Design Interventions and Innovations: Typology of Online Harms*. World Economic Forum.
- Wojciechowski, T. (2024). Examining deviant peer association in childhood as a predictor of marijuana use in early adolescence: The mediating role of dual systems model constructs. *International Journal of Mental Health and Addiction*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s11469-024-01424-8>